

СЕРІЯ «ГОРИЗОНТИ ФАНТАСТИКИ»

Роджер Желязни

ХРОНІКИ АМБЕРА

У десяти книгах

КНИГА 5

Двори Хаосу

Роман

Серію «Горизонти фантастики»
засновано 2011 року

Roger Zelazny. The Chronicles of Amber.
The Courts of Chaos
Copyright © 1978 by Roger Zelazny

Друкується з дозволу спадкоємців автора
та їхніх літературних агентів, Zeno Agency Limited
(Великобританія) за участі Агентства
Олександра Корженевського (Росія)

Переклад з англійської
Анатолія Пітика та Катерини Грицайчук

П'ята книжка циклу «Хроніки Амбера»
присвячена війні поміж Амбером —
осереддям Порядку — і Хаосом.
У цій війні основну роль відіграє
один із амберських принців — зрадник Бранд,
який запрогнув абсолютної влади.
Задля цього він ладен знищити Амбер,
щоби на його руїнах створити свій всесвіт.

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина даного видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу видавця.*

Навчальна книга — Богдан, просп. С. Бандери, 34а,
м. Тернопіль, 46002, тел./факс (0352)52-06-07; 52-19-66; 52-05-48
office@bohdan-books.com www.bohdan-books.com
Збут: (0352) 43-00-46, (067) 3504817
Книга поштою: тел.: (0352) 51-11-41, (067) 3501870,
mail@bohdan-books.com
тел.: (044) 296-89-56; (095) 808-32-79, nk-bogdan@ukr.net

Карлу Йоку, Найпершому Читачеві¹ —

*Від Лусетанії до Юклід-парку,
від Сакробатус Флетс до Лебеда Х-1 —
най ти житимеш іще десять тисяч років.
Най не буде в твоєму лігві жодних клопотів.
Най усі дрібні божки зламають
свою спільну ногу.*

РОЗДІЛ І

Амбер: височіє і сяє на вершині Колвіра у розпалі дня. Чорна дорога: низька та зловісна, простягається з Хаосу через Ґарнат на південь. **Я:** лаючись та вряди-годи почитуючи щось, міряю кроками бібліотеку замку Амбера. Двері до бібліотеки: зачинені й замкнені.

Скажений принц Амбера всівся за бюро і вкотре прикипів поглядом до розгорнутого тому. У двері постукали.

— Геть! — гаркнув я.

— Корвіне, це я, Рендом. Може, відчиниш, га? Я навіть ленч приніс.

— Хвилинку.

Я знову звівся на ноги, обійшов бюро та перетнув кімнату. Рендом кивнув, коли я відчинив двері. Він приніс тацю, яку поставив на маленький столик біля мого бюро.

¹ Карл Йок — давній друг і побратим Роджера Желязни (ще з часів навчання у початковій школі). Згодом став його біографом.

— Їжі не забагато? — поцікавився я.

— Не тільки ти зголоднів.

— Ну, то придумай щось.

І він придумав. Порізав м'ясо й простягнув мені один шматок на великій скибці хліба. Налив вина. Ми всілися й заходилися їсти.

— Знаю, ти досі казишся... — мовив Рендом через деякий час.

— А ти — ні?

— Що ж, можливо, я звик до цього трохи більше, ніж ти. Не знаю. Все ж... Так. Це було доволі несподівано, правда?

— Несподівано? — я добряче ковтнув вина. — Це як у старі часи. Навіть гірше. Він же почав мені подобатися, коли вдавав Ганелона. А тепер, щойно повернувши собі владу, батько став таким самим категоричним, як і колись. Віддав нам ряд наказів, які навіть не вважав за потрібне пояснити, і знову зник.

— Він сказав, що скоро вийде на зв'язок.

— Припускаю, минулого разу він мав такі самі наміри.

— Сумніваюся.

— А ще тато жодним чином не пояснив своєї попередньої відсутності — і словом не прохопився.

— Певен, у нього були на те свої причини.

— Рендоме, мені ось що цікаво: чи міг він з'їхати з глузду остаточно?

— Він виявився достатньо кмітливим, щоб надурити тебе.

— Це була комбінація нищої тваринної хитрості й здатності змінювати подобу.

— Але ж вона спрацювала?

— Так. Спрацювала.

— Корвіне, можливо, ти просто не хочеш, щоб у нього був план, який може виявитися вдалим? Що як ти просто не хочеш, аби він мав слухність?

— Це смішно. Я не менше за інших хочу покінчити з цим безладом.

— Так, але хіба ти не зрадив би, якби отримав відповідь з іншого боку?

— До чого ти хилиш?

— Ти справді не хочеш довіряти йому.

— Визнаю. Я не бачив його — у справжній подобі — достобіса довго і...

Рендом похитав головою.

— Я не це мав на увазі. Ти розлючений, бо тато повернувся, так? Ти сподівався, що ми більше його не побачимо.

Я відвів погляд.

— Є таке, — зрештою погодився я. — Але не через вільний трон, не *тільки* через нього. Це він, Рендоме. Він. От і все.

— Знаю, — відповів брат. — Але ти мусиш визнати, що він ошукав Бранда, а зробити це було ой як нелегко. Він утнув фокус, якого я досі не розумію, змусивши тебе забрати з Тір-на Ногта ту залізну руку, а мене — передати її Бенедикту. Тоді простежив, аби Бенедикт опинився у потрібному місці в потрібний час, щоб усе спрацювало і він повернув Камінь. А ще він краще за нас грає з Тінню. Він упорався з нею прямісінько на Колвірі, коли привів нас до первинного Лабіринту. Я такого не вмію. Ніхто не вміє. Крім того, він зміг побити Джерарда. Я не вірю, що він здає. Думаю, батько точно знає, що робить. І подобається нам це чи ні, але він єдиний, хто може впоратися з теперішньою ситуацією.

— Намагаєшся сказати, що я маю довіряти йому?

— Намагаюся сказати, що у тебе нема вибору.

Я зітхнув.

— Гадаю, ти влучив у яблучко. Моя образа не має сенсу. Однак...

— Ти переймаєшся через наказ атакувати, так?

— Так, і через нього теж. Якби ми ще трохи зачекали, Бенедикт встиг би зібрати більше військо. Трьох днів замало, щоб підготуватися до такого. Тим паче, коли ми так сумніваємося щодо наших ворогів.

— Може, це й не так. Він довго говорив із Бенедиктом сам на сам.

— То інша справа. Окремі накази. Ця секретність... Він не довіряє нам ще більше, ніж ми йому.

Рендом гмикнув. Я теж.

— Гаразд, — сказав я. — Може, і я б не довіряв. Але три дні, щоб розпочати війну... — я похитав головою. — Вочевидь, він краще знає про щось, невідоме нам.

— У мене склалося враження, що це радше удар на випередження, а не війна.

— От тільки йому годилося б пояснити, що саме ми випереджаємо.

Рендом знизав плечима і підлив нам обом ще вина.

— Можливо, він усе нам розкаже, щойно повернеться. Ти ж не отримав від нього жодних особливих наказів, так?

— Тільки залишатися на місці й чекати. А ти?

Брат заперечно хитнув головою:

— Він сказав, що коли настане час, я про все дізнаюся. А що стосовно Джуліана, то він наказав йому тримати солдатів напоготові — щоб ті могли виступити будь-якої миті.

— Он як! Вони досі стоять в Ардені?

Рендом кивнув.

— Коли батько це сказав?

— Тільки-но ти пішов. Він витягнув Джуліана через Козир, щоб передати це повідомлення, і вони поїхали вдвох. Я чув, як татусь казав, що трохи проведе його.

— Вони рушили східним шляхом через Колвір?

— Так. Я їх бачив.

— Цікаво. Що ще я пропустив?

Рендом зачовгався на місці.

— Якраз ту частину, яка не дає мені спокою, — відповів він. — Після того, як тато сів на коня й махнув рукою на прощання, він обернувся до мене і сказав: «Пильнуй Мартіна».

— Це все?

— Усе. Але він сміявся, коли казав це.

— Гадаю, це природна недовіра до новоприбулого.

— Тоді чому він сміявся?

— Здаюсь.

Я відрізав шматочок сиру і з'їв його.

— Може, не така вже й погана ця думка, га? Що як це не підозра? Можливо, батько вважає, що Мартіна треба від чогось уберегти? Або і те, й інше. Або нічого з цього. Сам знаєш, яким він часом буває.

Рендом підвівся.

— Про альтернативні варіанти я навіть і не думав. Підеш зі мною? — запитав брат. — Ти тут уже цілий ранок.

— Ходімо, — я підвівся і причепив на пояс Грейсвандір. — До речі, а де зараз Мартін?

— Я залишив його внизу, на першому поверсі. Він говорив із Джерардом.

— Тоді твій син у надійних руках. Джерард збирається залишитися тут чи повернеться до флоту?

— Не знаю. Він не обговорював отриманих наказів. Ми вийшли з кімнати й попрямували до сходів.

Спускаючись униз, я почув якийсь гамір, тож прискорив крок. Перегнувшись через перила, я побачив масивну фігуру Джерарда і натовп охоронців, які скупчилися перед входом до тронної зали. Усі вони стояли спинами до нас. Кілька останніх сходинок я перестрибнув. Рендом був за пару кроків позад мене.

Я проштовхався вперед і запитав:

— Джерарде, що відбувається?

— Чорти б мене вхопили, якби я знав, — відказав він. — Сам поглянь. Але всередину — зась.

Він відійшов убік, а я ступив крок уперед. Тоді ще один. І все. Я наче впирався в пружну, абсолютно невидиму стіну. За нею розігрувалася сцена, що скрутила мої спогади та почуття у вузол. Я застиг на місці, бо страх вчепився мені в шию і скував руки. Оце так!

Мартін, посміхаючись, тримав Козир у лівій руці, а Бенедикт — якого, ймовірно, щойно викликали — стояв перед ним. Поряд на підвищенні, біля трону, стояла, відвернувшись, дівчина. Обидва чоловіки, вочевидь, про щось розмовляли, але мені не вдалося почути ні слова.

Нарешті Бенедикт повернувся і, здавалося, заговорив до дівчини. Через деякий час вона, схоже, відповіла йому. Мартін став ліворуч од неї. Доки вона говорила, Бенедикт піднявся на поміст. Я нарешті побачив його обличчя. Розмова тривала.

— Дівчина видається знайомою, — сказав Джерард, який, ступивши уперед, тепер стояв поряд зі мною.

— Ти, можливо, бачив її, коли вона промайнула повз нас на коні, — відповів я, — у день Ерікової смерті. Це Дара.

Я почув його різкий вдих.

— Дара! Тоді ти... — його голос стихився.

— Я не брехав. Вона справжня.

— Мартіне, — закричав Рендом, ставши праворуч від мене, — Мартіне! Що відбувається?!

Жодної відповіді.

— Гадаю, він не чує тебе, — сказав Джерард. — Цей бар'єр, напевно, повністю розділив нас.

Рендом рвонув уперед і вперся руками у щось невидиме.

— Давайте штовхнемо всі разом, — запропонував він.

Я спробував. Джерард також спрямував усю свою вагу на невидиму стіну.

За півхвилини даремної роботи я відступив.

— Паскудно, — сказав я. — Нам не до снаги її зрушити.

— Що це за чортівня? — запитав Рендом. — Що втримує...

У мене була підозра — не більше, — що могло тут відбуватись. Та й то лише тому, що і персонажі, і сцена в цілому викликали у мене дежавю. Хоча зараз... Зараз я схопився за піхви, перевіряючи, чи Грейсвандір досі висить у мене на боці.

Він висів.

Тоді як я міг пояснити, що в усіх на очах мій унікальний клинок, вкритий складним візерунком, виник нізвідки і без будь-якої підтримки завис у повітрі перед тронем, майже торкаючись кінчиком до горла Дари?

Ніяк не міг.

Але це так сильно скидалося на події тієї ночі в небесному місті снів Тір-на Ногті, що не могло бути збігом. Жодної з пасток тут не було: ні п'їтьми, ні збентеження, ні важких тіней, ані власних бурхливих емоцій. Але все відбувалося саме так, як і тієї ночі. Однак були й відмінності. Поза Бенедикта дещо відрізнялася — він стояв трохи далі, а тіло зігнув під іншим кутом. Я не міг читати по губах, тому тільки здогадувався, чи ставить

Дара ті самі запитання. Навряд. Певно, драматична сцена — водночас і схожа, і не схожа на те, що я пережив (якщо такий зв'язок взагалі був) — підпала під вплив Тір-на Ногта на мій розум.

— Корвіне, — сказав Рендом. — Здається, перед нею завис Грейсвандір.

— Так і є, — відповів я. — Але, як бачиш, мій клинок зі мною.

— Іншого такого не може бути... чи може? Ти розумієш, що відбувається?

— Мені починає здаватися, що розумію. Та як би там не було, я не можу цього спинити.

Клинок Бенедикта раптом вилетів із піхов і схрестився з мечем, що так нагадував мій. Через секунду брат заходився фехтувати з невидимим суперником.

— Покажи йому, Бенедикте! — крикнув Рендом.

— Марно, — сказав я. — Скоро його роззброять.

— А ти звідки знаєш? — запитав Джерард.

— Якоюсь мірою це я там фехтую з Бенедиктом, — мовив я. — Це — зворотний бік мого сну в Тір-на Ногті. Я не знаю, як батькові це вдалось, але така вже його плата за повернення Каменя.

— Не розумію, — буркнув Джерард.

Я похитав головою.

— Не вдаватиму, ніби знаю, як це влаштовано, — продовжив я. — Але ми не увійдемо до зали, поки звідти не зникнуть дві штукенції.

— Які ще штукенції?

— Просто дивися.

Бенедикт перекинув меч в іншу руку, а його сяючий протез кинувся вперед і вчепився у щось невидиме. Два мечі відбивали взаємні удари, блокували один одного, тиснули — їхні кінці літали під стелею. Права рука Бенедикта й далі стискалася.

Раптом Грейсвандір вивільнився, обійшов меч Бенедикта і завдав моєму братові нищівного удару по правиці в місці, де метал з'єднувався з плоттю. Бенедикт одразу ж розвернувся і на деякий час закрив собою всю сцену.

Потім картина знову постала перед нами, коли Бенедикт, обертаючись, упав на одне коліно. Він схопився за куксу. Залізна рука зависла в повітрі біля Грейсвандіра, а потім, опускаючись із мечем, вона почала віддалятися від Бенедикта. Коли вони впали, то не залишилися на підлозі, а пройшли крізь неї і зникли.

Я перехилився вперед і, відновивши рівновагу, ступив один крок. Бар'єр зник.

Мартін і Дара підбігли до Бенедикта раніше за нас. Коли ми з Джерардом та Рендомом підійшли, Дара вже перев'язувала поранення Бенедикта смужкою тканини, яку відірвала від плаща. Рендом схопив Мартіна за плече і повернув хлопця до себе.

— Що тут трапилося?

— Дара... Дара сказала, що хоче побачити Амбер, — відповів хлопець. — Оскільки я тут уже живу, то погодився перенести її та показати, що тут і до чого. Тоді...

— Перенести її? Ти маєш на увазі через Козирі?

— Ну, так.

— Твої чи її?

Мартін закусив нижню губу.

— Розумієш...

— Віддай мені карти, — сказав Рендом і зірвав футляр із Мартінового пояса. Потім відкрив його й заходився перебирати колоду.

— Тоді я вирішив повідомити про це Бенедикта, адже він цікавився нею, — продовжував Мартін. — Бенедикт захотів прийти і поглянути...

— Що це в біса таке? — вигукнув Рендом. — Тут є твоя карта, її та ще одного хлопця, якого я ніколи раніше не бачив. Звідки вони в тебе?

— Дай-но поглянути, — попросив я.

Рендом простягнув мені три карти.

— Ну? — поцікавився він. — Брандова робота? З усіх, кого я знаю, тільки він уміє малювати Козирі.

— Із Брандом я не вів би жодних справ, — відказав Мартін, — хіба ті, що привели б його до смерті.

Але я вже знав, що ці карти малював не Бранд. То був не його стиль. Він узагалі не нагадував стилів тих, з чіми роботами я був знайомий. Хоча зараз навіть не стиль привернув мою увагу. Я прикипів до рис третьої особи, якої, як сказав Рендом, він ніколи не бачив. А от я бачив. Я вдивлявся в обличчя хлопця, який перед Дворами Хаосу спрямував на мене арбалет, а потім упізнав мене і відмовився стріляти. Я повернув карту.

— Мартіне, хто це? — запитав я.

— Чоловік, який зробив ці додаткові Козирі. Заразом він і свій намалював. Я не знаю його імені. Якийсь приятель Дари.

— Брешеш, — відрізав Рендом.

— Тоді нехай Дара усе нам розповість, — сказав я і повернувся до неї.

Дівчина досі стояла навколішки біля Бенедикта, хоча вона вже зробила йому пов'язку, а брат тепер сів.

— Що скажеш про цього? — запитав я, показуючи їй карту. — Хто він?

Дара поглянула на карту, потім на мене. Усміхнулася.

— Ти справді не знаєш? — запитала вона.

— Якби знав, то хіба запитував би?

— Тоді поглянь на нього ще раз і подивися в дзеркало. Це твій і так само мій син. Його звати Мерлін.

Мене нелегко збити з пантелику, але цей удар виявився надважким. У голові запаморочилось. Але думав я швидко. Зважаючи на різницю в плинні часу, таке можливо.

— Даро, — почав я, — чого ти хочеш?

— Я вже казала, коли проходила Лабіринтом, — відповіла вона, — що Амбер має бути зруйнований. Хочу по праву взяти у цьому участь.

— Тобі дістанеться моя камера, — відповів я. — Ні, сусідня. Охороно!

— Корвіне, все гаразд, — мовив Бенедикт, підводячись на ноги. — Усе не так погано, як звучить. Вона може все пояснити.

— То хай починає зараз.

— Ні. Віч-на-віч. Тільки для родини.

Я відіслав охорону, яка прибула на мій поклик.

— Чудово. Зробимо паузу, щоб продовжити розмову в кімнаті нагорі.

Бенедикт кивнув, і Дара взяла його під ліву руку. Рендом, Джерард, Мартін і я рушили за ними. Я ще раз озирнувся на порожнє місце, де мої сні обернулися на правду.

Такі от справи.

РОЗДІЛ 2

Вийшовши на гребінь Колвіра, я спішився перед своєю гробницею. Зайшов усередину й відчинив труну. Вона виявилася порожньою. Добре. Бо мене вже почали брати сумніви. Я навіть трохи очікував

побачити там власне тіло — доказ того, що, попри всі знаки й інтуїтивні здогади, я заблукав у хибній Тіні.

Я вийшов з гробниці й потер Зірці ніс. Ясно сяяло сонце, і віяв прохолодний бриз. Мене охопило раптове бажання підійти до моря. Натомість я всівся на лавці й намацав люльку.

Так, ми поговорили. Вмостившись на коричневому дивані, Дара підібгала під себе ноги, всміхнулася й повторила історію свого походження від Бенедикта та пекельної діви Лінтри. Вона росла у Дворах Хаосу — абсолютно неевклідовому королівстві, де сам час створював низку проблем.

— Те, що ти розповідала, коли ми зустрілися, було брехнею, — мовив я. — Чому ж я маю вірити тобі тепер?

Вона усміхнулася й поглянула на нігті на руках.

— Тоді я мусіла тобі збрехати, — пояснила вона. — Аби отримати те, що хотіла.

— А саме?

— Знання про родину, Лабіринт, Козирі й Амбер. Завоювати твою довіру. Завагітніти від тебе.

— Гадаєш, правда не допомогла б?

— Навряд. Я ж прийшла від ворогів. І причини, з яких мені це все було потрібно, не належать до тих, що ти схвалив би.

— А фехтування? Тоді ти казала, що тебе навчав Бенедикт.

Вона знову всміхнулася, і в її очах спалахнули темні вогники.

— Я навчалась у самого великого герцога Борела, вищого лорда Хаосу.

— І твоя зовнішність, — додав я. — Коли ти проходила Лабіринтом, я бачив, як вона кілька разів змінювалась. Як? І чому?

— Кожен, хто походить із Хаосу, може змінювати подобу, — відповіла Дара.

Тоді я подумав про виставу, яку влаштував Дворкін тієї ночі, коли перевтілювався у мене. Бенедикт кивнув:

— Батько надурив нас своєю подобою Ганелона.

— Оберон — син Хаосу, — відповіла Дара. — Бунтівний син бунтівного батька. Але ж сила залишилася.

— Чому ж тоді ми не здатні до цього? — запитав Рендом.

Вона знизала плечима.

— А ви намагались — раптом можете? З іншого боку, ця здібність могла й зникнути у вашому поколінні. Не знаю. Однак щодо мене, то я маю кілька улюблених образів, у які вбираюся в стресових ситуаціях. Я виросла там, де це було за правило, де інша подоба домінувала. Той рефлекс досі зі мною. Саме це ти й побачив того дня.

— Даро, — мовив я. — Навіщо тобі те все, чого ти, як кажеш, хотіла — знання про родину, Лабіринт, Козирі й Амбер? І син?

— Гаразд, — зітхнула вона. — Гаразд. Ти ж уже знаєш Брандові плани — про зруйнування та відродження Амбера?

— Так.

— Тут не обійшлося без нашої згоди і сприяння.

— Разом з убивством Мартіна? — поцікавився Рендом.

— Ні, — відказала вона. — Ми й гадки не мали, кого використають як знаряддя.

— А якби знали, це б вас спинило?

— Ти ставиш гіпотетичні запитання, — відрубала Дара. — Сам і відповідай. Я рада, що Мартін досі живий. Ось і все, що можу про це сказати.